

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет філології

Кафедра української мови

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КУРСОВА РОБОТА З МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Українська мова і література»

Спеціальність 014 Середня освіта

Спеціалізація 014.01 Українська мова та література

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1
від 28 серпня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Курсова робота з методики викладання української мови»
Викладач (-і)	Грещук Валентина Василівна
Контактний телефон викладача	+380506879363
E-mail викладача	valentya.greshchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу

2. Анотація до навчальної дисципліни

Курсова робота – це самостійна науково-дослідницька робота, яка виконує кваліфікаційну функцію, тобто готується з метою публічного захисту. Основне завдання її автора – продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання. Курсова робота з методики викладання української мови сприяє поглибленому самостійному вивченню певної проблеми, виявляє нахили та наукові зацікавлення, виробляє у бакалаврів уміння працювати з літературою, формує і вдосконалює дослідницькі навички, допомагає закріпити та практично використати знання із певного кола суміжних наук. Написання курсової роботи з методики викладання української мови є складним і відповідальним видом навчального заняття, що вимагає від бакалаврів ґрунтовних знань з предмета, умінь критично оцінити використані джерела, вивчати й узагальнювати досвід роботи викладачів, удосконалювати свою педагогічну практику та здійснювати самостійні наукові дослідження.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Курсова робота виконується з **метою** закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання, та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Така форма професійно-методичної підготовки допомагає студентів систематизувати набуті теоретичні знання з вивченої дисципліни, перевірити якість цих знань; критично оцінити використані джерела; вивчати й узагальнювати досвід роботи вчителів з певної проблеми; удосконалювати власну педагогічну практику; оволодівати первинними навичками проведення сучасних досліджень.

Основні **цілі** написання курсової роботи:

- розвивати самостійне наукове мислення студентів;
- удосконалювати навички опрацювання науково-методичної літератури, її систематизації;
- формувати навички творчого осмислення досліджуваної проблеми, використання досвіду роботи вчителів і власного досвіду педагогічної практики;
- формувати такі дослідницькі вміння: визначати актуальність теми, відповідність її сучасному стану педагогічної галузі та перспективам розвитку, практичним завданням відповідної сфери; з'ясувати предмет і об'єкт дослідження; чітко характеризувати мету дослідження; визначати дослідницькі методи; розробляти систему навчання і здійснювати експериментальну перевірку її; вивчати, аналізувати й узагальнювати досвід вчителів-словесників; описувати й аналізувати проведений експеримент; узагальнювати експериментальні результати, обґрунтовувати їх, формулювати висновки й укладати практичні рекомендації;
- удосконалювати навички логічного й аргументованого висловлювання своєї думки;
- розвивати уміння публічно захищати підготовлену роботу (здійснювати наукові повідомлення,

відповідати на запитання, обстоювати свою думку тощо).

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії й реалізації її у професійній діяльності.
2. Знання та розуміння предметної області й професійної діяльності вчителя.
8. Здатність планувати свій час, працювати автономно, самостійно.
12. Здатність виконувати власне дослідження на належному рівні.

Фахові компетентності:

1. Здатність активно застосовувати професійно-профільні знання, уміння й навички з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін із використанням передових освітніх технологій у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.
4. Здатність кваліфіковано застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання, реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови на підставі передового вітчизняного досвіду.
8. Здатність до володіння основними мовознавчими і літературознавчими поняттями, здатність застосовувати їх у процесі аналізу та інтерпретації текстів різних стилів.
9. Здатність розглядати літературні тексти, явища і факти в контексті української та світової культури, виявляти специфіку літературних напрямів, течій, шкіл; уміти аналізувати індивідуально-авторський стиль окремих письменників.
11. Здатність здійснювати власне дослідження в освітній діяльності, узагальнювати й оприлюднювати результати розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо).
18. Здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності.

Програмні результати навчання:

6. Мати творчо-критичне мислення, творчо використовувати різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.
7. Уміти працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), віднаходити, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.
9. Володіти різними видами аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.
12. Володіти методами літературознавчих й мовознавчих досліджень, компаративного аналізу, інтерпретації художнього тексту.
14. Обізнаність з елементами теоретичного й експериментального дослідження в професійній сфері та методами їх реалізації.
21. Забезпечувати дотримання правил академічної доброчесності у власній навчальній, науковій, педагогічній діяльності.
24. Ефективно організовувати, аналізувати, критично оцінювати, нести відповідальність за результати власної професійної діяльності.
25. Забезпечувати охорону життя й здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	
Практичні заняття	
Самостійна робота	90 год

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний /

		(рік навчання)	вибірковий	
Сьомий	014 Середня освіта	Четвертий	Нормативний	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Підготовчий етап до написання курсової роботи (вибір теми дослідження; з'ясування об'єкта, предмета та мети дослідження; визначення завдань дослідження; вибір методів дослідження; опрацювання наукових джерел).				22 год
Тема 2. Написання основної частини курсової роботи (теоретичний і практичний розділи). Теоретичний розділ полягає у аналізі опрацьованої наукової літератури відповідно до завдань дослідження. Студент шляхом огляду літератури окреслює основні етапи становлення та висвітлення проблеми, визначає своє місце у її розв'язанні, виявляючи ті питання, які залишилися нез'ясованими. Практичний розділ полягає у викладенні результатів власних досліджень автора із виділенням того нового, що він вносить у розробку проблеми.				24 год
Тема 3. Завершальний етап у написанні курсової роботи. Передбачає остаточне удосконалення студентом вступу та висновків до курсової роботи, оформлення списку літератури та додатків, редагування тексту, його доопрацювання з урахуванням зауважень наукового керівника, оформлення титульної сторінки, змісту, переліку умовних позначень, символів, скорочень і термінів.				22 год
Тема 4. Захист курсової роботи. Відбувається у встановлений кафедрою термін у присутності комісії (провідних викладачів кафедри) і бакалаврів.				22 год
Загальна кількість:				90 год

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсової роботи	Система оцінювання курсу відповідає критеріям оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в університеті. Оцінювання курсової роботи передбачає релевантність змісту темі розвідки з належним оформленням. Оцінка «А (відмінно) 90-100» виставляється при: відповідності змісту роботи темі дослідження; правильного оформлення наукового апарату дослідження; глибокого аналізу наукової літератури та авторських висновків; якісно підготовлених практичних розробок; успішного виконання завдань дослідження; дотримання всіх вимог щодо технічного й естетичного оформлення роботи та орфографічного стандарту; вдалої презентації роботи під час захисту. Оцінка «В (добре) 80-89», «С (добре) 70-79» виставляється при наявності незначних недоліків у виконанні теоретичних і практичних завдань роботи та її оформленні. Оцінка «D (задовільно) 60-69» E (задовільно) 50-59» виставляється при наявності суттєвих недоліків у виконанні практичної і теоретичної частин роботи та в її оформленні. Оцінка «FX (незадовільно) 25-49» з можливістю повторного складання. Оцінка «F (незадовільно) 1-24» без можливості повторного складання.

Вимоги до написання курсової роботи	До курсової роботи ставляться основні вимоги: актуальність тематики, відповідність її сучасному стану та перспективі розвитку вищої освіти; науковий виклад проблеми у всіх її аспектах – лінгвістичному, психологічному, педагогічному, методичному; опис запропонованої методичної системи тощо; узагальнення результатів, обґрунтування висновків, практичних рекомендацій. Для написання курсової роботи необхідно чітко уявляти її структуру. Структура курсової роботи – титульна сторінка; – зміст; – перелік умовних позначень (за необхідності); – вступ; – розділи і підрозділи основної частини; – висновки; – список опрацьованої літератури; – додатки (за необхідності). На особливу увагу заслуговує визначення теоретичного підходу до розв'язання проблеми та розробка методики її дослідження. Усі складові курсової роботи мають бути взаємопов'язаними між собою та розкривати зв'язок методики як науки з практикою вивчення української мови у загальноосвітній школі. Обсяг курсової роботи має бути в межах 30-40 сторінок без урахування додатків і списку використаних джерел.
Умови допуску до захисту курсової роботи	Відповідно до вимог курсова робота повинна відповідати встановленим стандартам. Насамперед, вона має бути виконана самостійно на основі опрацьованого найбільш актуального теоретичного, статистичного і практичного матеріалу, містити власні висновки й пропозиції, бути належно структурованою та оформленою. Механічно переписані з наукових джерел, не оформлені належним чином роботи до захисту не допускаються. Курсові роботи проходять перевірку на антиплагіат. Курсові роботи, які за висновком наукового керівника заслуговують позитивної оцінки, рекомендуються до захисту.
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік; Форма здачі: захист курсової роботи з методики викладання української мови відбувається у присутності комісії (викладачів кафедри) і студентів.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника», та індивідуальним графіком, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-induvid.-grafik.pdf>. Форму письмового виконання роботи втілено на практичних, індивідуальних заняттях, під час написання контрольної, самостійної роботи чи виконання індивідуального завдання.

Академічна доброчесність. У «Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримувати принципу академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності

зобов'язані діяти порядно, добросовісно. <https://cutt.ly/2wJeFdvU>

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає «Комісія з питань етики та академічної доброчесності» при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі. <https://cutt.ly/5wJeN6TU>.

Відвідування занять. Урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf. У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання вхідного, поточного, підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника». <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemu, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

1. Гайдаєнко І. Формування комунікативної компетентності на уроках української мови і літератури. Педагогічні науки. 2011. Вип. 59. С. 80-84.
2. Грещук В. В. Методичні рекомендації до написання курсової роботи з методики викладання української мови. URL: <http://surl.li/fjbo>
3. Загальні рекомендації з підготовки, оформлення, захисту й оцінювання випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти першого бакалаврського і другого магістерського рівнів / за ред. доц. М. І. Шинкарика. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 60 с.
4. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Введено в дію наказом ректора від 27 грудня 2022 року, № 530. <https://cutt.ly/2wJeFdvU>
5. Методичні рекомендації щодо оформлення бібліографічного оформлення списків літератури відповідно до вимог ДСТУ 8302: 2015 32 / авт.- упоряд. Р. О. Дзумедзей, І. Я. Стрихар, Н. Г. Мазур. Івано-Франківськ, 2017. 7 с.
6. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців: монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.
7. Онуфійенко Г. Науковий стиль української мови: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.
8. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Гончарука Т. В. Тернопіль, 2014. 272 с.
9. Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Введено в дію наказом ректора від 27 вересня 2022 р., №529 <https://cutt.ly/5wJeN6TU>.
10. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 254 с.
11. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. Посібник Київ: ВЦ «Академія», 2010. 216 с.
12. Стеченко Д., Чмир О. Методологія наукових досліджень: підручн. Київ: Знання, 2005. 309 с.
13. Сурмін Ю. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація. Київ: НАДУ, 2008. 345 с.
14. Тушева В. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Харків: «Федорко», 2014. 408 с.
15. Шейко В., Кушнарєнко Н. Організація та методика науково-дослідницької

діяльності: підручн. 2-ге вид, пер. і доп. Київ: Знання-Прес, 2002. 302 с.

Викладач: Грещук Валентина Василівна